

Webinar sluitingsbevoegdheid 174a Gemeentewet

28 november 2024

CCV centrum voor
criminaliteitspreventie en
veiligheid

**Veiligheid
maken we
samen**

Voorstellen

Katja Steverink

Senior adviseur het CCV

katja.steverink@hetccv.nl

Aangepaste wetgeving 174a Gemeentewet

- Sinds 1 januari 2024
- Woningen sluiten als de openbare orde en veiligheid ernstig wordt verstoord
- Ernstige geweldpleging zoals:
 - Beschietingen van een pand
 - Gebruik van een wapen tegen een pand
 - Aantreffen van een wapen in een woning

Thema's voor vandaag

Sluitingsbevoegdheid 174a Gemeentewet (Wet Victoria):

- De nieuwste inzichten rondom de inzet van de sluitingsbevoegdheid en de laatste jurisprudentie.
- Hoe gaat een gemeente om met het sluiten van een woning?
- Hoe gaat een verhuurder om met de inzet van een buitengerechtelijke ontbinding na een sluiting van een woning?

Programma

- Toelichting op de wet en de allernieuwste jurisprudentie, Michel Vols Hoogleraar Openbare-orderrecht Rijksuniversiteit Groningen
- Toelichting inzet 174a Gemeentewet in Rotterdam, Jeroen Langenbach, Juridisch Adviseur Gemeente Rotterdam
- Pauze
- Toelichting inzet buitengerechtelijke ontbinding na sluiting, Mirjam Kaptein, Bedrijfsjurist woningbouwcorporatie Maasdelta groep
- Toelichting inzet buitengerechtelijke ontbinding na sluiting, Marten Jeths, Advocaat Tomlow advocaten
- Afsluiting om uiterlijk 12.00 uur

Activiteiten CCV sluitingsbevoegdheid 2024

Ondersteuning toepassing van de wet, kennisopbouw en delen van ervaringen:

1. Nieuw webdossier inclusief FAQ en jurisprudentie ontwikkeld
2. Handreiking ontwikkeld, eind 2024 aangepaste versie met nieuwste inzichten
2. Vraagbeantwoording
3. Online webinars

<https://hetccv.nl/themas/georganiseerde-criminaliteit-en-ondermijning/sluitingsbevoegdheid-van-een-pand/>

Actueel: explosies in wijken

2021: **212** aanslagen
2022: **439** aanslagen
2023: **1017** aanslagen

Wat weten we (Fenomeenbeeld 2024 Politie*):

- Aantal explosies woningen enorm toegenomen sinds 2021
- Meer dan 70% vindt plaats in de Randstad
- 80% van de aanslagen: zwaar illegaal vuurwerk gebruikt (Cobra's/brandstof)
- Voordeur of brievenbus (explosief met tape bevestigd, door brievenbus)
- Aanslagen in 2023 laten zien:
 - **56%** gerelateerd aan huis-tuin-en keuken conflicten tussen niet criminele burgers (vaak relationele sfeer), dus geen link met criminele activiteiten
- In onderzochte periode geen dodelijke slachtoffers (62% aanslagen in de nacht). In 2024 dader omgekomen. Wachten op meer slachtoffers..

* *Fenomeenbeeld 'Geweld van de georganiseerde misdaad in beeld'*

“De schaduwkant van de gesloten woning: de bommenlegger krijgt zijn zin.”

“Toename explosies zet burgemeester voor lastige keuze: woningen sluiten of niet?”

Dilemma's bij het sluiten van een woning

Gemeente/burgemeester:

- Hoe ga je om met verwijtbaarheid en (on)schuld van bewoners bij aanslagen op woningen?
- Hoe weeg je de belangen? Kinderen en andere kwetsbare personen?
- Bied je alternatieve woonruimte aan?
- Heb je contact met eventuele verhuurder over buitengerechtelijk ontbinden van het huurcontract?

Verhuurder:

- Wat is het beleid van een verhuurder? Ga je altijd buitengerechtelijk ontbinden bij een sluiting?
- Hoe ga je om met een huurder waar bijvoorbeeld een aanslag plaatsvindt en die aangeeft onschuldig te zijn?
- Gaan er veel huurders naar de rechter na een ontbinding en wat beslist de rechter?

We helpen je graag verder!

Alle info op de website:

<https://hetccv.nl/themas/georganiseerde-criminaliteit-en-ondermijning/>

**Sluitingsbevoegdheid
van een pand**

Webinar artikel 174a Gemeentewet November 2024

Centrum voor Openbare Orde en Veiligheid
Prof. mr. dr. Michel Vols
m.vols@rug.nl

Programma

- › Introductie artikel 174a Gemeentewet
- › 3 gronden
- › Waar wordt het spannend? Nieuwe jurisprudentie

Artikel 174a Gemeentewet

- > 1 januari 2024 is de wet aangepast
- > Vooral problemen met beschietingen en wapenvondsten
- > Er zijn nu drie “gronden” (redenen) om te sluiten
- > Inzet van andere bevoegdheden (lichte bevelsbevoegdheid, APV en noodbevoegdheden) was wankel

3 gronden

A-grond

- Ernstige overlast

B-grond

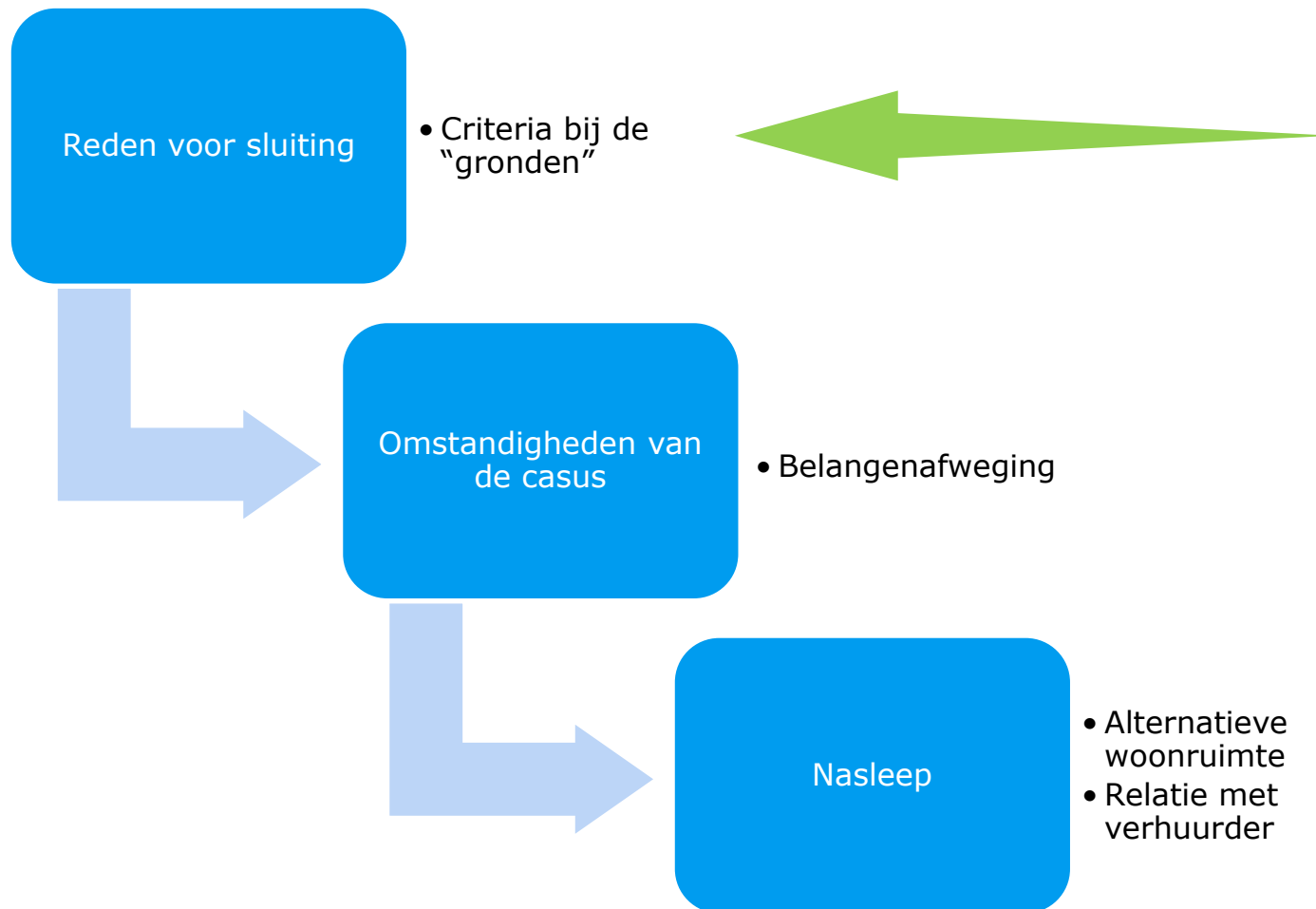
- Ernstig geweld

C-grond

- Wapenvondst

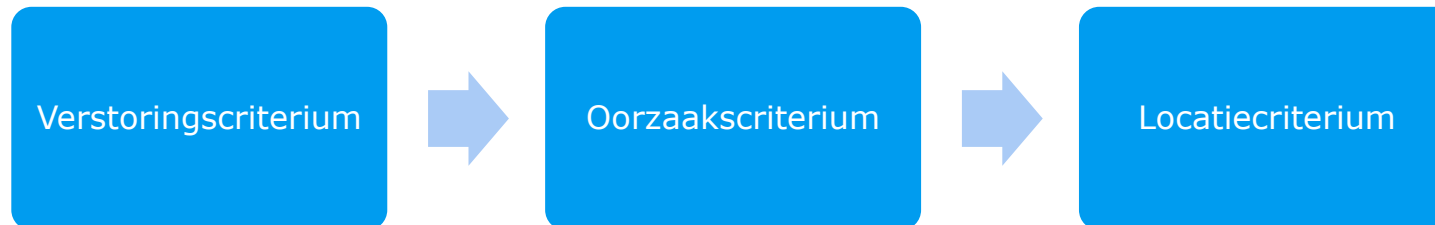

Stappenplan

I. Reden voor de sluiting

Criteria a-grond

- › **Verstoringscriterium:** ernstige verstoring van de openbare orde
 - Overlast nadelig voor veiligheid en gezondheid
 - Drugspand, sekswerk, brandstichting
 - Geluidsoverlast/burengerucht niet voldoende
 - Aantreffen vuurwerk is niet voldoende
- › **Oorzaakscriterium:** gedragingen
- › **Locatiecriterium:** in het pand
- › Raad van State 1 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO5718 (Tilburg)

Recente jurisprudentie

- › ECLI:NL:RBLIM:2024:1908 (Venray)
- › ECLI:NL:RBOVE:2024:3188 (Dalfsen)
- › ECLI:NL:RBROT:2024:6871 (Rotterdam)

Criteria b-grond

- › **Verstoringscriterium:** ernstige verstoring van de openbare orde
 - Effect op ordelijk verloop gemeenschapsleven ter plaatse
- › **Oorzaakscriterium:** ernstig geweld of bedreiging daarmee
- › **Locatiecriterium:** in of in de onmiddellijke nabijheid van het pand
 - Er is een connectie nodig tussen de gedraging en pand vereist

Ernstig geweld?

- › Wapengeweld
- › Brandstichting
- › Explosief
- › Zwaar vuurwerk

Dreigen met ernstig geweld: neerleggen van handgranaat

Criteria c-grond

- › **Verstoringscriterium:** ernstige verstoring van de openbare orde
 - Effect op ordelijk verloop gemeenschapsleven ter plaatse
- › **Oorzaakscriterium:** aantreffen van een wapen
- › **Locatiecriterium:** in het pand
 - Alleen aantreffen in het pand is onvoldoende > met het aantreffen moet een ernstige verstoring van de openbare orde plaatsvinden

Wat geldt als wapen?

- › Wet wapens en munitie is leidend
- › Explosief, (automatisch) vuurwapen, granaatwerper, molotovcocktail ✓
- › Vlindermes of boksbeugel ?
- › Munitie en vuurwerk ✗
- › Factoren meenemen: plek waar wapen aanwezig was, doorgeladen of niet, munitie aanwezig, andere wapens, andere goederen, factoren rondom pand en personen.

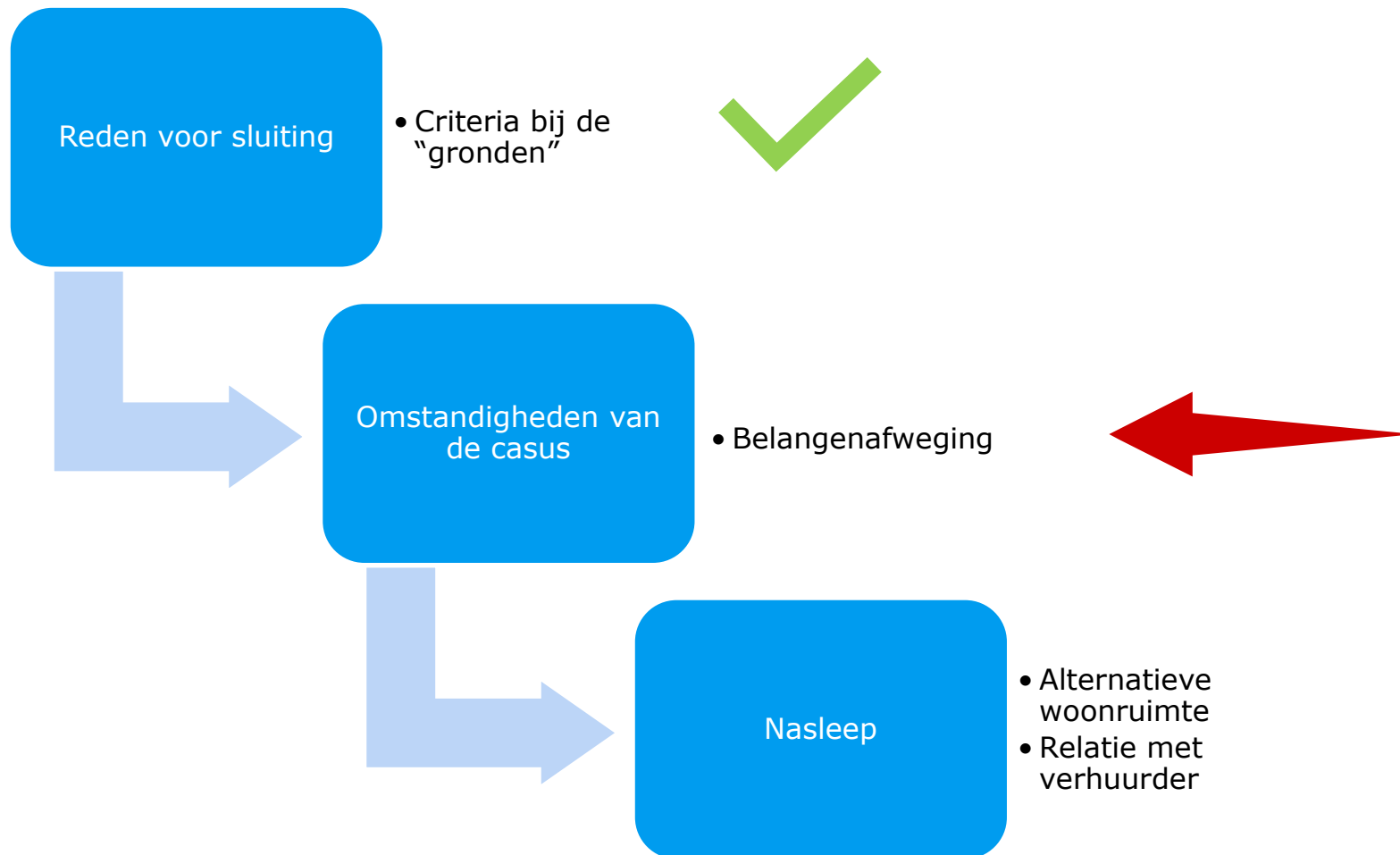
Jurisprudentie

- › ECLI:NL:RBOVE:2024:3188 (Dalfsen)
- › ECLI:NL:RBROT:2024:2992 (Rotterdam)

Stappenplan

II. Belangenafweging

Sluiting een geschikt middel?

- › "Sluiting niet effectief/geschikt, want het stopt explosies niet."
- › "Sluiting levert juist angstgevoelens bij de buurt op."

Sluiting noodzakelijk?

> “Er zijn andere, minder ingrijpende interventies mogelijk.”

Voorbeeld: ECLI:RBROT:2024:8055 (Rotterdam)

Sluiting evenwichtig?

- > "Ik ben zelf alleen maar slachtoffer."
- > "Ik heb zelf al maatregelen genomen."
- > "De sluiting of verlenging duurt te lang."
- > "Er zijn grote gevolgen voor mijn bedrijf."
- > "Er zijn grote gevolgen voor de kinderen (IVRK)."
- > "Mijn recht op een woning (EVRM/Grondwet) wordt geschonden."
- > "Mijn eigendomsrecht wordt beperkt."
- > "Mijn huurovereenkomst wordt buitengerechtelijk ontbonden."
- > "De burgemeester biedt geen alternatieve woonruimte."
- > "De alternatieve huisvesting is niet passend."

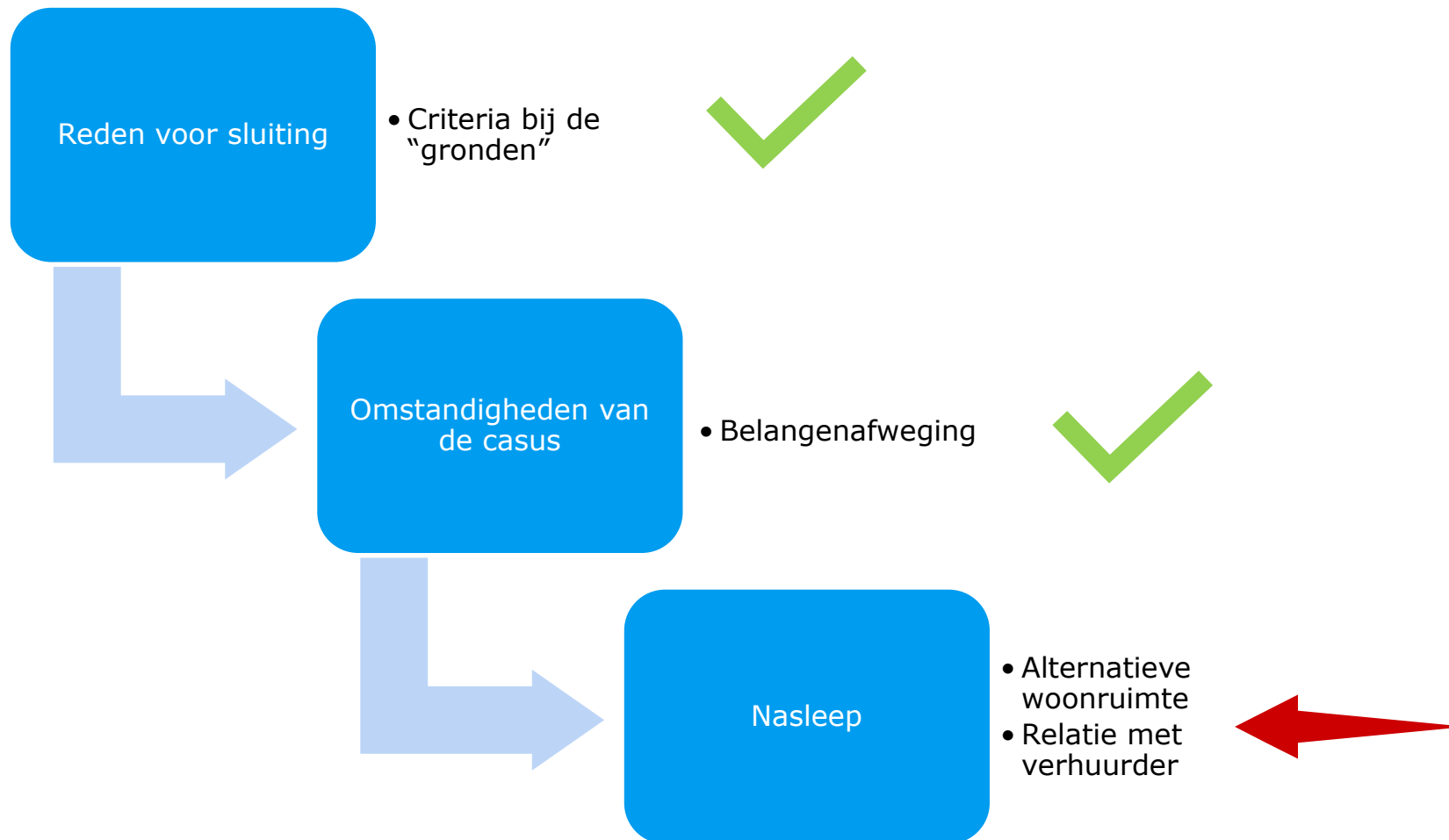

Waar wordt het spannend?

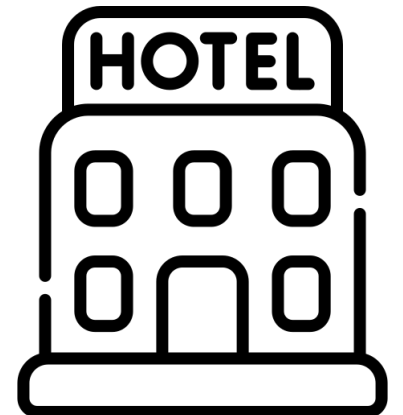
- › ECLI:NL:RBGEL:2024:7322 (Heumen)
- › ECLI:NL:RBROT:2024:9968 (Rotterdam)
- › ECLI:NL:RBNNE:2024:3329 (Oldambt)

Stappenplan

Alternatieve woonruimte?

- › Eigen verantwoordelijkheid
 - Ook als er kinderen zijn
- › Bij belangenafweging wel meenemen! Afwijken kan nodig zijn.
- › Rechter checkt!
- › In de praktijk: hotel, vrienden/netwerk, opvanglocatie vluchtelingen, maatschappelijke opvang.
 - Meehelpen met zoeken? Wijzen op info zoals Vraagwijzer?

Buitengerechtelijke ontbinding

- › Is mogelijk, maar in beginsel beperkt toepassen.
- › ECLI:NL:RBROT:2024:7486 (Rotterdam)
- › ECLI:NL:RBZWB:2024:4589 (Oosterhout)
- › Huurrechtelijke praktijk/toetsing?

Meer informatie:

<https://hetccv.nl/themas/georganiseerde-criminaliteit-en-ondermijning/sluitingsbevoegdheid-van-een-pand/>

Sluitingsbevoegdheid van een pand

De burgemeester en gezaghebber mogen een pand sluiten

Er zijn in Nederland veel incidenten geweest waarbij sprake was van ernstig geweld in de nabijheid van woningen. Denk aan het gooien van explosieven of beschietingen. Soms wordt de openbare orde ook ernstig verstoord door de vondst van wapens. Het gaat vaak om georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. Burgemeesters konden deze incidenten niet goed aanpakken met het oude instrumentarium en zochten, waar mogelijk, toevlucht tot noodbevelen.

Om dit probleem aan te pakken, heeft de wetgever de bevoegdheden uit [artikel 174a Gemeentewet](#) en [artikel 177 Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustafius en Saba](#) (en enkele andere verwante wetten) [aangepast](#). De uitbreiding geldt voor burgemeesters in Europees Nederland en gezaghebbers op Bonaire, Sint Eustafius en Saba.

Burgemeesters en gezaghebbers hebben vanaf [1 januari 2024](#) de bevoegdheid een pand (woningen, niet voor het publiek toegankelijke lokalen of bijbehorende erven) te sluiten indien de openbare orde rond die plek ernstig is verstoord door ernstig geweld, of bedreiging daarmee, in of in de onmiddellijke nabijheid van die plek, of ernstige vrees bestaat voor zo'n verstoring. Denk aan een schietpartij nabij een pand of de beschieting van het pand zelf.

Ook kan een pand gesloten worden als daar een wapen wordt aangetroffen en daardoor de openbare orde rond die plek ernstig wordt verstoord, of daarvoor ernstige vrees bestaat.

Sluitingsbevoegdheid van een pand

- De sluitingsbevoegdheid in hoofdlijnen
- FAQ's Sluitingsbevoegdheid
- Handreiking aangepaste sluitingsbevoegdheid
- Jurisprudentie artikel 174a Gemeentewet sinds 1 januari 2024
- Webinar Sluitingsbevoegdheid 174A

← Ga terug

Nieuws

Binnenkort beschikbaar:

- Aangepaste handreiking op de website met nieuwste inzichten
- Meer nieuwe jurisprudentie